

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

Zaaknummer : 929421
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : N.F. Mulder
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022 – 2023

SAMENVATTING

Het college van B en W stemt in met het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022 – 2023 op basis van de opgestelde en in dit document opgenomen routekaart Heemstede Duurzaam. Het uitvoeren van dit Uitvoeringsprogramma draagt bij aan het behalen van de landelijke, regionale en lokale duurzaamheidsdoelstellingen. Daarnaast geeft het Uitvoeringsprogramma ook enig inzicht in de uitdagingen na 2023 voor wat betreft de uitvoering van de opgaven in het Klimaatakkoord. We vragen de commissie Middelen om haar zienswijze te geven op dit tweejaarlijks Uitvoeringsprogramma en over het verzoek om extra middelen ter beschikking te stellen voor de komende twee jaar.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Nota Duurzaam Heemstede 2020 – 2024
- Rekenkameronderzoek Sturing op het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Heemstede
- Klimaatakkoord en onderzoek Uitvoeringslasten Klimaatakkoord

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022 – 2023
2. Het voorgenomen besluit voor te leggen aan de commissie Middelen om de commissie in de gelegenheid te stellen haar zienswijze te geven (B-stuk) over:
 - a. De inhoud van het Uitvoeringsprogramma 2022 – 2023;
 - b. Het eenmalig onttrekken van een bedrag van € 301.000 aan de algemene reserve en dit te toe te voegen aan de bestemmingsreserve Heemstede Duurzaam voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022-2023;
3. Kennis te nemen van de beantwoording op de vraag van de commissie Middelen van 13 januari 2021 hoeveel capaciteit nodig is om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen.

AANLEIDING

Op 23 april 2020 is de Nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 (hierna de Nota) vastgesteld door de raad. Tweejaarlijks wordt een Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam opgesteld. Het huidige Uitvoeringsprogramma 2020-2021 loopt einde van dit jaar af en daarom is voor de komende twee jaar een nieuw Uitvoeringsprogramma opgesteld. Deze volgt de reeds ingeslagen weg en is waar noodzakelijk aangevuld met nieuwe ontwikkelingen zowel landelijk, regionaal als lokaal.

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

Diverse projecten en acties zijn meerjarig en lopen door in het Programma Heemstede Duurzaam. Dit zijn onder andere de uitvoering van de regionale energiestrategie (RES) en de warmtetransitie (uitvoering van de Transitievisie Warmte en energiebesparingsregelingen). Maar ook het versterken van de ecologische waarden en het uitvoeren van maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie. En de gemeente kan impact maken met maatschappelijk verantwoord inkopen, het stimuleren dat waardevolle grondstoffen zolang mogelijk in de economie blijven en geen afval wordt en stimuleren van duurzame vormen van mobiliteit. Het managen van het programma, het monitoringsysteem, het proces en de communicatie vereisen ook continuïteit. De projecten en acties die hieraan bijdragen zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma wat nu voorligt.

Daarnaast heeft de rekenkamer Heemstede op verzoek van de raad een onderzoek uitgevoerd naar duurzaamheidsdoelstellingen en de sturing op beleid. Het rapport 'Sturing op de duurzaamheidsdoelstellingen in de gemeente Heemstede' d.d. 25 november 2020 kent vier aanbevelingen:

1. Ontwikkel een routekaart waarin de tussenstappen en -doelen worden uitgewerkt die leiden tot realisatie van de lange termijn doelstellingen
2. Investeer in monitoring en sturingsinformatie zodat voor alle betrokkenen inzichtelijk is in hoeverre de gemeente "op koers ligt"
3. Versterk het programmamanagement en stel daarvoor aanvullend budget en menskracht beschikbaar
4. Behoud en versterk de samenwerking met partners

We hebben de aanbevelingen in het afgelopen jaar ingebed in het Programma Heemstede Duurzaam. In het Uitvoeringsprogramma 2022–2023 zijn acties en projecten opgenomen om deze processen te blijven bewaken. Hieronder een toelichting hoe de aanbevelingen zijn ingebed in het Programma Heemstede Duurzaam:

1. De **routekaart** is conform het overgenomen advies van het rekenkameronderzoek ontwikkeld op basis van de doelstellingen uit de Nota. De tussenstappen, zoals in de routekaart zijn vastgelegd, zijn het uitgangspunt voor alle acties en projecten zoals opgenomen in dit Uitvoeringsprogramma wat nu voorligt. Voor ieder van de vijf thema's uit de Nota (energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie, ecologie en duurzame mobiliteit) is een aparte routekaart opgesteld. Hierin staan de tussenstappen en tussentijdse doelstellingen om zo te kunnen sturen op de lange termijn duurzaamheidsdoelstellingen. Als in de (nabije) toekomst blijkt dat de huidige doelstellingen onvoldoende zijn of nieuwe doelstellingen worden onderschreven dan wordt de routekaart bijgesteld en opnieuw aan de raad voorgelegd.

2. Daarnaast is geïnvesteerd in het ontwikkelen van een **monitoringsysteem** om de behaalde resultaten meetbaar te maken. Het monitoringsysteem wordt in een apart besluit voorgelegd aan de commissie Middelen om haar zienswijze hierover te geven. Het monitoringsysteem maakt het mogelijk om de realisatie van de ambities en subdoelen, zoals in de Nota zijn vastgesteld, te meten

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

3. In het Uitvoeringsprogramma 2020-2021 is budget beschikbaar gesteld voor programmaondersteuning en daar is optimaal gebruik van gemaakt. We hebben in de afgelopen twee jaren gewerkt aan en met de projectgroep Heemstede Duurzaam. Er zijn duidelijke projectafspraken gemaakt over zowel het proces als het bewaken van de inhoud van het Uitvoeringsprogramma. En de eerder genoemde routekaart en monitoringsysteem zijn opgezet. Daarnaast is een website en bijbehorende communicatiemiddelen 'Heemstede Duurzaam' opgezet. Het is noodzakelijk om het **programmamanagement**, de ondersteuning, het monitoren en de communicatie Heemstede Duurzaam de komende jaren te continueren en daarom is hiervoor budget opgenomen in het Uitvoeringsprogramma voor de komende twee jaar. In de financiële paragraaf van dit besluit wordt een voorstel gedaan voor de dekking hiervoor. Voor de continuering voor de jaren 2024 en verder doen we een voorstel bij de reguliere P&C cyclus.

4. De laatste aanbeveling van de rekenkamer om de **samenwerking met partners** te behouden en versterken wordt gecontinueerd. Voor de uitvoering van de regelingen die er zijn om inwoners en ondernemers te stimuleren energie te besparen werken we heel nauw samen met de coöperatie HeemSteeds Duurzamer. Daarnaast zijn diverse beleidstukken opgesteld waar leden van de Adviesgroep Duurzaamheid nauw bij zijn betrokken. Ook het opstellen van de routekaart en het monitoringsysteem hebben we samen met leden van de Adviesgroep Duurzaamheid gedaan. Maar ook andere partners zoals de Meerlanden, het Waterschap, Stedin, Omgevingsdienst IJmond en dergelijke zijn samenwerkingspartners als het gaat om het opstellen en uitvoeren van beleid.

Dit Uitvoeringsprogramma 2022–2023 is opnieuw integraal vanuit de vijf thema's opgezet met een brede groep (beleids)medewerkers van de gemeente Heemstede. Hierbij is relevante informatie opgehaald bij externe belanghebbenden zoals onder andere de coöperatie HeemSteeds Duurzamer, Zon op Heemstede, Omgevingsdienst IJmond, de Adviesgroep Duurzaamheid en overige belanghebbenden en adviseurs vanuit diverse beleidsthema's. De projecten en acties in het Uitvoeringsprogramma sluiten aan op tussenstappen in de routekaart en dragen daardoor bij aan het behalen van de tussendoelen.

Beantwoording actiepunt vanuit de commissie Middelen van 13 januari 2021

Tevens heeft de commissie Middelen op 13 januari 2021 aan het college gevraagd om in beeld te brengen óf en hoeveel budget en capaciteit nodig is om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen. In hoofdstuk 9 van het Uitvoeringsprogramma is dit uiteen gezet. In hoofdlijnen gaat het om de volgende benodigde capaciteit en budget.

In het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam zijn de incidentele lasten voor de komende twee jaar inzichtelijk gemaakt. Lasten voor bijvoorbeeld het uitvoeren van verduurzaming vastgoed, het verduurzamen van onderwijs, het maatschappelijk verantwoord aanbesteden, het plaatsen van zonne-energie op parkeerterreinen en dergelijke zijn niet in dit Uitvoeringsprogramma opgenomen. Dit is of wordt betrokken bij de projecten zelf en op die manier voorgelegd aan de raad. In dit Uitvoeringsprogramma zijn de kosten voor advies, technische onderzoeken, programmamanagement, communicatie en dergelijke voor de komende twee jaar opgenomen.

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

Om de opgaven vanuit het Klimaatakkoord te kunnen uitvoeren is structureel tenminste 5,9 fte nodig. De structurele loonkosten hiervan worden vooralsnog begroot op € 440.000. En deze kosten zijn exclusief overhead kosten, ondersteunde diensten en materiele kosten. De aantallen fte is gebaseerd op het advies uit het rapport 'Uitvoeringslasten Klimaatakkoord' (zie de bijlage Samenvatting Uitvoeringslasten Klimaatakkoord Heemstede). De ramingen uit het rapport Uitvoeringslasten Klimaatakkoord zijn getoetst aan de situatie in Heemstede en aan het Uitvoeringsprogramma voor 2022–2023. We komen voor Heemstede op 5,9 fte uit op basis van een 'zuinige' minimale raming voor de volgende onderdelen van het Klimaatakkoord:

- 0,1 fte voor het herijken van de RES iedere twee jaar
- 4,7 fte voor uitvoering Klimaattafel Gebouwde Omgeving
- 0,6 fte voor uitvoeren Klimaattafel Mobiliteit
- 0,05 fte voor uitvoeren Klimaattafel Industrie
- 0,2 fte voor uitvoeren Klimaattafel Landbouw en Landgebruik
- 0,25 fte voor uitvoeren Klimaattafel Elektriciteit

Naar verwachting komt er, zolang er geen missionair kabinet is, weinig tot geen extra budget naar de gemeenten. Begin 2021 is aangegeven dat de verdeling van de Klimaatgelden zou worden uitgesteld tot na de verkiezingen van maart 2021. Omdat er nog steeds geen missionair kabinet is worden geen besluiten genomen over de verdeling van de klimaatgelden. In de september circulaire 2021 heeft het rijk het volgende geschreven:

Medeoverheden krijgen naar aanleiding van het Klimaatakkoord veel nieuwe taken op het terrein van de sectoren gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. De ROB (Raad voor het Openbaar Bestuur) heeft advies uitgebracht over de hoogte van de uitvoeringskosten van deze nieuwe taken voor medeoverheden vanaf 2022.

Het kabinet heeft, in afwachting van besluitvorming van het nieuwe kabinet over het advies van de ROB, besloten om in de begroting 2022 in totaal € 72,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de klimaatakkoordtaken van gemeenten, ondersteuning van medeoverheden en RES. Dit om te voorkomen dat de uitvoering van het Klimaatakkoord stil komt te vallen. Een deel van dit bedrag zal via de gemeenten lopen. Besluitvorming over de uitkeringsvorm en de verdeelsystematiek vindt later dit jaar plaats. Het is aan een nieuw kabinet om een besluit nemen over de totale uitvoeringskosten voor de periode 2022 tot en met 2024.

Bij het schrijven van dit besluit is nog (steeds) niets bekend hoe deze uitkering plaats gaat vinden. Voor de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES) is bij de septembercirculaire budget ter beschikking gesteld aan de Provincie Noord-Holland van € 190.218. Dit budget is beschikbaar voor de hele RES-regio Noord-Holland voor onder andere het opstellen van de Uitvoeringsagenda RES 1.0. En tevens de inhuur van experts voor het participierend ontwerpen voor het project Zon op Parkeerterrein Sportpark Groenendaal valt binnen dit budget.

Hoeveel budget voor 2022–2030 beschikbaar wordt gesteld door het rijk voor het uitvoeren van het Klimaatakkoord is op dit moment dus niet duidelijk. Daarom wordt nu nog geen voorstel gedaan voor de uitbreiding van 5,9 fte. Wanneer meer

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

bekend is over de klimaatgelden die het Rijk beschikbaar zal stellen wordt de raad een voorstel gedaan waarbij deze noodzakelijke formatie-uitbreiding betrokken wordt. Daarnaast zijn voor diverse opgaven ook andere geldstromen vanuit het rijk en de provincie Noord Holland beschikbaar in de vorm van subsidies. Dit Uitvoeringsprogramma geeft de kosten weer voor de komende twee jaar en niet voor de jaren 2024 en verder. In een volgende nota Heemstede Duurzaam met bijbehorend uitvoeringsprogramma worden deze kosten inzichtelijk gemaakt.

MOTIVERING

Ad1. Door in te stemmen met het Uitvoeringsprogramma 2022 – 2023 voeren we bestendig duurzaamheidsbeleid

Dit Uitvoeringsprogramma volgt op die van de afgelopen twee jaar. Veel acties en projecten daaruit zijn afgerond en vereisen nu de volgende stap. We hebben de successen (van de afgelopen twee jaar) gecontinueerd en zetten in op de volgende fasen voor diverse projecten. Het vaststellen van dit Uitvoeringsprogramma vraagt daadkracht van bestuurders. Inwoners, ondernemers en organisaties vragen de overheid om samen deze duurzaamheidsopgave op te pakken.

Ad1. De routekaarten per thema zijn de basis voor dit Uitvoeringsprogramma om zo optimaal mogelijk aan de doelstellingen bij te dragen

In dit Uitvoeringsprogramma is per thema de routekaart opgenomen. Per thema staan de doelstellingen ten opzichte van het startpunt 2018 of 2019 (naar gelang de beschikbare cijfers) in de routekaart. Hierin zijn, waar mogelijk, tussendoelen gesteld voor 2025, 2030, 2040 en het uiteindelijke einddoel 2050. In het Uitvoeringsprogramma staan projecten en acties die bijdragen aan de tussendoelstellingen.

Ad1. Het Uitvoeringsprogramma en de routekaart bieden handvatten voor alle belanghebbenden waar we mee samenwerken

Het Uitvoeringsprogramma geeft alle partijen perspectief waar we samen naar toe (moeten) werken. Dit geeft vertrouwen om ook samen onze schouders eronder te zetten. De vele vrijwilligers van HeemSteeds Duurzamer, de Adviesgroep Duurzaamheid, Zon op Heemstede, Wij Heemstede, Stichting MEERGroen, Moestuinverenigingen, Sportverenigingen, schoolbestuurders enzovoort zetten zich in en zoeken een betrouwbare partner in de gemeente.

Ad1. Door de programmatische aanpak van Heemstede Duurzaam is de gezamenlijke opgave in beeld

Er zijn veel dwarsverbanden en koppelkansen die we door de programmatische aanpak in het Programma Heemstede Duurzaam optimaal benutten. Heemstede heeft de 17 wereldwijde duurzame ontwikkeldoelen (SDG's) onderschreven en draagt middels dit Uitvoeringsprogramma bij aan deze doelen. De meerwaarde van deze doelen zijn het samenhangend kader zoals we dit ook in ons duurzaamheidsbeleid hebben geborgd. Er zijn veel dwarsverbanden en koppelkansen die we door de aanpak in het Programma Heemstede Duurzaam optimaal benutten.

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

Ad2. Met het ter beschikking stellen van middelen kan de programmatische aanpak worden gecontinueerd tot en met 2023.

De afgelopen twee jaar is inzichtelijk geworden dat voor het programma-management, communicatie Heemstede Duurzaam en monitoring extra capaciteit nodig is. Voor de komende 2 jaar is opnieuw € 100.000,- per jaar in het uitvoeringsprogramma opgenomen om het programmatisch werken te continueren. Dit sluit tevens aan bij de aanbeveling van de rekenkamer Heemstede om het programmamanagement te versterken.

Ad3 Dit Uitvoeringsprogramma beantwoordt de vraag van de commissie Middelen of en hoeveel budget en fte nodig is om de duurzaamheidsdoelstellingen te halen
Er is programmabreed inzichtelijk gemaakt voor de komende twee jaar hoeveel budget nodig is om de komende twee jaar het Uitvoeringsprogramma uit te kunnen voeren. Daarnaast is in beeld hoeveel capaciteit minimaal nodig is voor het uitvoeren van de afspraken in het Klimaatakkoord en zoals deze zijn opgenomen in de Nota. De vraag van de commissie Middelen van 13 januari 2021 is hiermee tevens beantwoord.

FINANCIËN

Benodigde middelen

De kosten voor het uitvoeren van het Uitvoeringsprogramma bedragen in totaal **€ 531.000** voor twee jaar. Dit is conform alle projecten zoals opgenomen in de bijlage Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022-2023.

Beschikbare middelen

Beschikbaar in de bestemmingsreserve Heemstede Duurzaam aan het eind van 2021 is nog € 130.000. Deze reserve is in de voorjaarsnota van 2021 gevormd uit het restant van de klimaatgelden en duurzaamheidsprojecten tot 2021. Voor de jaarrekening 2021 wordt het restant van deze reserve per 31 december 2021 begroot op € 130.000. Er is hierbij rekening gehouden met de verwachte uitgaven voor de lopende projecten tot 31 december 2021. Daarnaast is € 100.000 exploitatiebudget beschikbaar voor duurzaamheid voor de komende twee jaar (€ 50.000 per jaar). In totaal is beschikbaar voor de komende twee jaar **€ 230.000**.

Gevraagd budget

Er resteert een tekort van **€ 301.000** voor de komende twee jaar. Voorgesteld wordt dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve ten gunste van de bestemmingsreserve Heemstede Duurzaam. De raad houdt zeggenschap over deze bestemmingsreserve.

In deze zienswijze (B-stuk) worden de middelen nog niet beschikbaar gesteld. De beschikbaarstelling door de raad vindt plaats in het raadsbesluit dat volgt uit deze zienswijze. Wel wordt de zienswijze van de commissie Middelen gevraagd over bovengenoemd dekkingvoorstel. Het definitieve besluit wordt uiterlijk in februari 2022 aan de raad voorgelegd.

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

PLANNING/UITVOERING

In dit besluit vragen we de commissie Middelen haar zienswijze te geven op het Uitvoeringsprogramma en het voorstel om eenmalig € 301.000 extra ter beschikking te stellen en zo bij te dragen aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen zoals vastgelegd in de Nota. De zienswijze van de commissie leggen we voor in een raadsbesluit aan de raad uiterlijk in februari 2022 (middels een A-stuk).

Planning projecten Uitvoeringsprogramma kennen eigen planning

In het Uitvoeringsprogramma zijn per thema tabellen opgenomen met alle acties en projecten. Diverse projecten zijn een voorzetting van de afgelopen twee jaar. En andere projecten starten nog dit jaar of in 2022 en 2023. De meeste projecten kennen eigen beleid met daarin een opgenomen planning die reeds aan de raad is voorgelegd.

Monitoring en rapportage conform afspraak tweejaarlijks

Als het gaat om de monitoring rapporteren we tenminste tweejaarlijks aan de raad hoever we staan als het gaat om de vastgestelde doelstellingen. Begin 2022 wordt een beknopt Duurzaamheidsverslag van de afgelopen twee jaar opgesteld. Deze wordt samengevoegd met de eerste cijfers uit het monitoringsysteem waarin de nulmeting is opgenomen

Diverse feiten energietransitie in de maandelijks Stand van Zaken Energietransitie

In de maandelijks Stand van Zaken Energietransitie informeren we de raad over feitelijke tussenstanden in de energietransitie. Maar ook over de uitvoering van diverse regeling om energie te besparen voor inwoners en ondernemers. En wanneer we welke acties in Heemstede uitvoeren.

Beschikbaarheid van klimaatgelden vanuit Rijksoverheid

Op het moment dat bekend is hoeveel en wanneer het rijk aan klimaatgelden beschikbaar stelt aan gemeenten dan wordt de raad geïnformeerd. Op het moment van dit besluit is hierover nog niet meer duidelijkheid. En is alleen het onderzoek welke is uitgevoerd voor de Raad voor het Openbaar Bestuur beschikbaar over de Uitvoeringslasten Klimaatakkoord. Het hele rapport is te lezen via de volgende link <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/09/24/aef--onderzoeksrapport-uitvoeringskosten-klimaatakkoord>. Voor Heemstede specifiek is een beknopte samenvatting gemaakt (zie bijlage bij dit besluit).

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Participatie

We hebben dit Uitvoeringsprogramma opgesteld met alle relevante belanghebbenden. Er is onder andere gesproken met energiecoaches van HeemSteeds Duurzamer, met bestuursleden van Zon op Heemstede, met externe adviseurs die meewerken aan beleid voor Heemstede en andere relevante belanghebbenden om de projecten en acties te toetsen. De 'brede' projectgroep Heemstede Duurzaam bestaat uit diverse (beleids)medewerkers van de gemeente Heemstede. We hebben gezamenlijk aan de hand van de doelen en wat we hebben opgehaald bij externe belanghebbenden een heel integraal overzicht gekregen van de uit te voeren projecten en acties voor de komende twee jaren.

Collegebesluit

Collegevergadering: 16 november 2021

Het resultaat hiervan is het Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022-2023.

Daarnaast is met de Adviesgroep Duurzaamheid samengewerkt aan de routekaart waarin we met elkaar de tussenstappen hebben bepaald. Per thema is in het Uitvoeringsprogramma een aparte routekaart voor de komende jaren. In het Uitvoeringsprogramma zijn de projecten en acties opgenomen die bijdragen aan deze tussenstappen zoals opgenomen in de routekaart.

Communicatie

Over het Uitvoeringsprogramma gaan we niet actief communiceren naar inwoners en ondernemers. Maar over acties en projecten en de uitvoering ervan communiceren we juist wel actief via de website www.heimstededuurzaam.nl, via de sociale media, de lokale kranten en dergelijke. We informeren en inspireren inwoners en ondernemers via diverse mediakanalen over acties en projecten. Zo kunnen we gezamenlijk onze bijdrage leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen.

DUURZAAMHEID

Dit Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022–2023 is een actieprogramma voor twee jaar om onze minimale bijdrage te leveren aan de Klimaatdoelstellingen. Daarnaast is een monitoringsysteem opgezet met de daarbij behorende nulmeting. Deze geeft inzicht in of we voldoende doen op de klimaatdoelstellingen te halen. Dit monitoringsysteem wordt in een apart besluit aan de commissie Middelen aangeboden om haar zienswijze hierop te geven.

De gemeente Heemstede wil haar bijdrage leveren aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals). Deze gaan verder dan de keuze voor duurzame energie en afvalreductie. De keuzes die we in Nederland maken hebben gevolgen voor bijvoorbeeld de toegang tot schoon drinkwater en voedsel, eerlijke arbeidsomstandigheden voor iedereen, toegang tot duurzame energie, behoud van (oer)bossen en ecosystemen enzovoort. Als we bijvoorbeeld werken aan infrastructurele projecten heeft dit gevolgen voor de CO2 uitstoot, de ecologische waarden, de schaarste van grondstoffen enzovoort. Door in de besluiten in de duurzaamheidsparagraaf dit op te nemen is mogelijk om deze gevolgen beter inzichtelijk te maken.

BIJLAGEN

1. Uitvoeringsprogramma Heemstede Duurzaam 2022 – 2023 inclusief de uitgewerkte Routekaart per thema.
2. Samenvatting Uitvoeringslasten Klimaatakkoord voor gemeenten (specifiek voor Heemstede)